

mezőgazdálkodók között kialakuló konfliktusokra. Az érintettekkel készített félig-strukturált interjúk alapján hat faktort azonosítottunk, amelyek egymásra hatása, interakciója alapvetően meghatározza az átváltásból fakadó konfliktusok jellemzőit. Ezek az (1) agrár-ökoszisztéma típusa, (2) a helyi gazdasági (pl. mezőgazdasági piaci körülmények) és megélhetési lehetőségek (pl. egyéb kereseti lehetőségek), (3) a természetvédelmi és mezőgazdasági intézményrendszer hatalmi dinamikája és strukturális felépítése, (4) a természetvédelem terepi képviselőinek (természetvédelmi őrk) személyisége, hozzáállása, konfliktuskezelő képessége, (5) a helyi gazdálkodói közösség kulturális-történeti háttere, valamint (6) az időtényező. Elemzési keretünk tudományos hozadéka az a többszemponú vizsgálati megközelítés, amely a konfliktusok összetett természetének alaposabb megértését, illetve a konfliktusos helyzetek általános és specifikus jellemzőinek megállapítását teszi lehetővé. Eredményeink gyakorlati haszna, hogy rugalmas, az adott társadalmi, gazdasági, természeti kontextusra figyelemmel lévő döntéseket alapozhat meg, s így megelőzheti a tájhasználat változásból fakadó további konfliktusokat.

Gyomdiverzitás-vizsgálatok eltérő tápanyag-ellátottság esetén kukoricában

Kamuti Mariann^{1,2}, Mazsu Nikolett^{1,2}, Csathó Péter¹ és Lehoczky Éva¹

¹ Magyar Tudományos Akadémia, Agrártudományi Kutatóközpont, Talajtani és Agrokémiai Intézet
1022 Budapest, Herman Ottó u. 15.

E-mail: kamuti.mariann@agr.ar.mta.hu

² Szent István Egyetem, Környezettudományi Doktori Iskola

A növényközösségek összetételének szempontjából a kultúr- és gyomnövények közötti kölcsönhatásokat, valamint a gyomnövények agroökoszisztémákon belüli viselkedését szükséges tanulmányozni. A növekvő műtrágyahasználat és a növénytermesztési technológiák változása nyomán a gyomflóra összetétele jelentősen megváltozott, a manapság nagy területeken elterjedt gyomfajok jellemzően erős adaptív kapacitással rendelkeznek. A gyomflóra faji összetételét, a megjelenő fajok számát, azok egyedsűrűségét és dominancia viszonyait kukorica állományban vizsgáltuk az MTA ATK TAKI nagyhorcsöki kísérleti telepén 2003-ban beállított trágyázási tartamkísérletben. A Közép- Mezőföldön elhelyezkedő kísérleti telep talaja az ezen a tájon jellemző mészeledékes csernozjom. A trágyázási kezelések közül a kontroll (Ø) és az NPK (150 kg·ha⁻¹ N, 100 kg·ha⁻¹ P₂O₅, 100 kg·ha⁻¹ K₂O) kezelés összehasonlító értékelését ismertetjük. Minden parcellán 1-1 négyzetméteres mintaterületeken kerültek felvételezésre és begyűjtésre a gyomnövények fajonként. A kísérleti adatok matematikai statisztikai értékelését követően a kapott eredményeket a tápanyag-ellátottsággal összefüggésben értékeltük. A vizsgálati eredmények erős korrelációt mutattak a gyomnövények egyedsűrűsége és a tápanyag-ellátottság között. Az NPK kezelés hatására a gyomnövények egyedsűrűsége 65%-kal volt nagyobb, mint a kezeletlen kontroll parcellákon. A kukorica vetése után 8 héttel az átlagos gyom egyedsűrűség 133 db/m² volt. Az egyes fajok dominancia indexe eltérő volt a kontroll és az NPK kezeléseknél. A dominancia sorrend alapján a kontroll parcellákon az *Ambrosia artemisiifolia* L. (61%), az NPK kezelés esetében pedig a *Chenopodium album* L. (52%) szerepelt az első helyen. A műtrágya nélküli kontroll kezelésben az *A. artemisiifolia* rendelkezett a legnagyobb egyedsűrűséggel. A kutatómunka és a publikáció az OTKA támogatásával valósult meg (OTKA K 105789).